

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: J. S.
zastoupen JUDr. Julií Šindelářovou, advokátkou
se sídlem Mikulášská 455/9, 326 00 Plzeň

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2025, č. j. X.

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2025, č. j. X. se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 18.404,- Kč k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Julie Šindelářové do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení čj. X. ze dne 11. 12. 2024, kterým žalovaná podle § 41 odst. 3 a pro nesplnění

podmínek § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“), zamítla žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Žalobci nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 9. 12. 2024 je žalobce nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně.

2. Žalobce v žalobě tvrdil, že z předložených dokladů o pracovních aktivitách žalobce v souvislosti s předloženými lékařskými zprávami vyplývá, že zdravotní stav žalobce odpovídá invaliditě třetího stupně a byl nedostatečně zjištěn a chybně posouzen i v řízení o podaných námitkách, neboť se zhoršil. To je zřejmé i z obsahu předložených lékařských zpráv. Jedná se např. o bolesti hlavy chronického charakteru, kdy byl omezen v běžných denních činnostech, vážne i sebeobsluha, jedná se o omezení i stran pracovního zařazení a pravidelné výdělečné činnosti. Navíc do budoucna nelze předpokládat zlepšení zdravotního stavu, ale naopak jeho zhoršování. O tom svědčí kromě toho i skutečnost, že v posledních dvou letech všechny pokusy o pracovní zařazení skončily neúspěšně, jak bylo namítáno i v podaných námitkách, a to kvůli zřetelně omezenému pracovnímu potenciálu (zejména pomalost výkonu práce a apraxie). Od 29.8.2024 je žalobce z těchto důvodů nezaměstnaný. Po ukončení povinné školní docházky žalobce absolvoval SOU, obor prodavač smíšeného zboží, poté pokračoval ve studiu na Soukromé střední odborné škole ve Staňkově, které bylo zakončeno maturitní zkouškou v červnu 2003. Následně pracoval krátkodobě u různých zaměstnavatelů i na částečný pracovní úvazek jako dělník, prodavač, zahradník, úklidový pracovník či pracovník ostrahy, ale vždy skončil pro pomalé pracovní tempo a apraxii, neboť předmětnou práci nezvládal. V mezidobí byl v evidenci úřadu práce. Zdravotní stav žalobce dle posudku lékařky IPZS ze dne 24.2.2025 odpovídá zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole V položce 1d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, pro něž je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 60%, která ve smyslu § 3 a § 4 vyhlášky nebyla změněna. Žalobce se však domnívá, že posudek IPZS Domažlice ze dne 9.12.2024, ani posudek lékařky IPZS ze dne 24.2.2025 v řízení o námitkách, dostatečným způsobem nevypořádal s tím, že se u něj jedná i o apraxii, o čemž není v hodnocení ani zmínka. Rozporné je i hodnocení pracovního potenciálu, když dle posudku ze dne 25.2.2025 (strana 4) je uvedeno mimo jiné, že je schopen práce v malém kolektivu, nenormované, bez tlaku na výkon a rychlost a ke zvážení je zařazení k veřejně prospěšným pracím. Přitom ale i při veřejně prospěšných pracích je stanoveno, jaké množství práce je třeba vykonat a je stanoven i časový úsek na její provedení, tudíž i tam je tlak na výkon a rychlost, což pro žalobce není vhodné. Také nebylo zohledněno, že jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav má takový vliv na schopnost využívat dosažené vzdělání a znalosti, že pokles pracovní schopnosti je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 3 odst. 2 vyhl. č. 359/2009 Sb. Je tedy na místě zvýšit s přihlédnutím ke všem rozhodným skutečnostem míru poklesu ještě o 10% na celkových 70%.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí s tím, že novým posouzením zdravotního stavu žalobce v řízení o námitkách dne 24. 2. 2025 bylo zjištěno, že žalobce je i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně dle ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) zdp. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení je uvedené v kapitole V (duševní poruchy a poruchy chování), položce Id (organické a symptomatické duševní poruchy - těžké postižení, výrazný odklon od normy při výkonu většiny denních aktivit a rolí) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se

stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 60 %. K navýšení základní meze nebylo shledáno medicínské odůvodnění. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity nezměnila. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tedy činí 60 %. Po provedeném přezkumu lékařka IPZS konstatovala, že posudkový závěr lékaře v prvním stupni řízení ze dne 9. 12. 2024 lze plně potvrdit, neboť jde i nadále o invaliditu druhého stupně, jelikož nebyly shledány medicínské důvody ke změně posudkového závěru.

4. Žalobu soud shledal důvodnou.
5. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].
6. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č.j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4.12.2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
7. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č.j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25.9.2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č.j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č.j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11.11.2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
8. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce.
9. Soud doplnil dokazování o posudek posudkové komise MPSV ČR v Plzni ze dne 5. 8. 2025, podle něhož:
10. Posudková komise MPSV v posudku uvedla, že dle doložené zdravotní dokumentace a konzultace psychiatra při jednání komise byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je smíšená porucha osobnosti s rysy schizoidními, závislými, pasivními i nezdrženlivostí (patologické sázení), s tendencí k dekompenzacím v zátěži i s projevy somatizované anxiety. Smíšená úzkostně depresivní porucha.
11. Žalobce byl posuzován jako dělník.

12. Dle posouzení psychiatra v komisi je orientovaný, psychomotorické tempo zpomalené, rozvláčný jalový projev, forie depresivní, odezněla anxieta, suicidální myšlenky nejsou, myšlení zpomalené, bez bludů, poruchy vnímání se nevyskytují. Organické postižení CNS bez vysvětlení organickým nálezem. Úzkostně depresivní symptomatika. Vystřídal řadu zaměstnání. Vždy propuštěn pro pomalé pracovní tempo a apraxii. Ordinaci hledal po Slované 3 hodiny. Nikdy se nedostaví na vyšetření včas, bloudí.
13. Dle posouzení psychologa v komisi jde o depresivní poruchu dosahující až středně těžkého stupně na medikaci částečně kompenzovanou. Smíšenou poruchu osobnosti s rysy schizoidními, závislými, pasivními, nezdrženlivostí (patologické sázení) s tendencím k dekompenzacím v zátěži i s projevy somatizované anxiety (tenzní bolest hlavy). Anamnesticky v zátěži dokonce autoagresivní tendence (suicidální ideace) s nutností hospitalizace na psychiatrii, při celkově nízkých emočních a zejména kognitivních zdrojích. Z hlediska kognice strukturu intelektu má značně nevyrovnanou, celkově na hranici podprůměru a nižšího průměru celkové IQ 80, kdy průměrné verbální schopnosti VIQ 93, výrazně převyšují deficitní neverbální schopnosti PIQ 67. Narušené má zejména pracovní a psychomotorické tempo, vizuální percepci, vizuomotorickou koordinaci, exekutivní funkce, je dyspraktický, bradypsychický, ulpívavý a těžkopádný, vše nejspíše na bázi residuálního organického postižení CNS (v dětství lehká mozková dysfunkce, pomalé tempo, vývojová porucha řeči, narušena grafomotorika, protrahovaná noční enuresa).
14. PK MPSV je v souladu s posudkovým hodnocením IPZS i s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatuje, že u posuzovaného se jedná o těžké postižení, výrazný odklon od normy při výkonu většiny denních aktivit a rolí.
15. Míra poklesu pracovní schopnosti byla posudkovou komisí MPSV zhodnocena 60% podle kapitoly V, položky 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.
16. Podle PK MPSV nelze hodnotit dle stejné kapitoly, položky 1e, neboť se nejedná o zvlášť těžké postižení, těžká porucha myšlení, rezervní kompenzační mechanismy mozku vyčerpány, odklon od normy při výkonu všech aktivit a rolí, dezintegrace, krizový stupeň poruchy.
17. Vzhledem k tomu, že posuzovaný není schopen využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, se podle § 4 odst. 1 citované vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 %.
18. Toto dle posudkové komise jasně vyplývá z množství pracovních poměrů a jejich délky.
19. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen výdělečné činnosti ani za zcela mimořádných podmínek.
20. Celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti činí dle závěru posudkové komise MPSV 70%. Datum vzniku dnem psychologického vyšetření 30.5.2025. Stanovena platnost trvale.
21. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb.
22. Dle názoru soudu posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobce a s lékařskými zprávami předloženými v řízení před soudem. V řízení před soudem byli účastníci seznámeni s obsahem posudku. Soud proto posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý.

23. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 70 %, což podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě třetího stupně.
24. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobce je invalidní pouze ve druhém stupni invalidity, bylo její rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její (předmětnou žalobou napadené) rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.).
25. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že invalidita třetího stupně žalobce vznikla ke dni 30.5.2025 a od té doby trvá (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
26. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy na náhradu nákladů řízení má právo žalobce, jenž měl ve věci plný úspěch, a proto mu byla přiznána náhrada nákladů právního zastoupení spočívající ve 3 úkonech právní služby po 4620,-Kč a 3 RP po 450,-Kč, navýšených o 21 % DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 15. října 2025

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně